

PLA DOCENT: Títol superior en Art dramàtic
Especialitat: Direcció escènica i Dramatúrgia
CURS: Primer
MATÈRIA: Dramatúrgia

DADES GENERALS

CODI	ESAD_0116		
NOM	ESPAI. SIGNIFICACIÓ DE L'ESPAI		
TIPUS	OBLIGATÒRIA		
CURS I PERÍODE SEMESTRAL D'IMPARTICIÓ	PRIMER CURS – PRIMER SEMESTRE		
CRÈDITS ECTS I NOMBRE D'HORES	4 crèdits ECTS / 100 hores		
DESGLOSSAMENT	TOTAL	100 hores	
	Treball presencial	37,5 hores	
	Treball dirigit (memòries i lectures)	37,5 hores	
	Treball autònom pràctic	25 hores	
PROFESSORAT	Consulteu a: http://www.eolia.cat/catala/escola%20superior/professorat.html		
REQUISITS PREVIS DE MATRICULACIÓ I ORIENTACIONS	No hi ha requisits previs de matriculació.		

COMPETÈNCIES

MATÈRIA: PRÀCTICA D'ESCRITURA DRAMÀTICA																	
ASSIGNATURA	COMPETÈNCIES																
	T1	T2	T3	T7	T8	T9	T1 2	T1 3	T1 4	G1	G4	G5	E D D. 1	E D D. 2	E D D. 3	E D D. 4	E D D. 5
Tema, estructura formal i recopilació de materials	X	X	X		X		X	X		X		X	X	X	X	X	
Llengua parlada vs. llengua escrita	X				X		X			X		X					X
Personatge i estructura de personatges	X	X	X		X		X	X		X		X	X	X	X	X	
Anàlisi comunicativa del fet escènic	X	X	X		X		X			X		X					X
Anàlisi dramaturgic: Shakespeare	X				X		X			X		X					X
Anàlisi dramaturgic: Beckett	X				X		X			X		X					X
Dramatúrgia en l'assaig 1	X		X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	
Dramatúrgia en l'assaig 2	X		X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	
Espai. Significació de l'espai	X	X	X		X		X	X		X		X	X	X	X	X	
Temps. Distribució dels materials en continu temporal	X	X	X		X		X	X		X		X	X	X	X	X	

LLEGENDA COMPETÈNCIES:

- T-01 Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivadora.
- T-02 Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
- T-03 Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
- T-07 Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip.
- T-08 Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments.
- T-09 Integar-se adequadament en equips multidisciplinars i en contextos culturals diversos.

- T-12 Adaptar-se, en condicions de competitivitat als canvis culturals, socials i artístics i als avenços que es produeixen en l'àmbit professional, i seleccionar els camins adequats de formació continuada.
- T-13 Cercar l'excel·lència i la qualitat en la seva activitat professional.
- T-14 Dominar la metodologia d'investigació en la generació de projectes, idees i solucions viables.
- G-01 Fomentar l'autonomia i autorregulació en l'àmbit del coneixement, les emocions, les actituds i les conductes; mostrant independència en la recollida, anàlisi, i síntesi de la informació, en el desenvolupament de les idees i arguments d'una forma crítica i en la seva capacitat per a automotivar-se i organitzar-se en els processos creatius.
- G-04 Comunicar, mostrant la capacitat suficient de negociació i organització de la feina en grup, la integració en contextos culturals diversos i l'ús de noves tecnologies.
- G-05 Fomentar l'expressió i creació personal, integrant els coneixements teòrics, tècnics i pràctics adquirits; mostrant sinceritat, responsabilitat i generositat en el procés creatiu; assumint el risc, tolerant el fracàs, i valorant de manera equilibrada l'èxit social.
- E.DD-01 Concebre propostes escèniques que fonamenten l'espectacle, generant i analitzant conceptes, textos i imatges i valorant les seves propietats representatives i la seva qualitat estètica.
- E.DD-02 Projectar la composició de l'espectacle, utilitzant tots els coneixements estètics i tècnics necessaris sobre els diversos llenguatges que participen en la representació.
- E.DD-03 Planificar i conduir el procés general de creació de l'espectacle, aplicant la metodologia de treball pertinent.
- E.DD-04 Investigar per a concebre i fonamentar el procés creatiu personal, tant en allò referent a la metodologia de treball com a la renovació estètica.
- E.DD-05 Estudiar el fet escènic a partir de diferents mètodes.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

MATÈRIA: DRAMATÚRGIA										
ASSIGNATURA	APRENENTATGE									
	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9	A10
Tema, estructura formal i recopilació de materials	X	X	X							X
Llengua parlada vs. llengua escrita	X					X				X
Personatge i estructura de Personatges	X	X	X	X						X
Anàlisi comunicativa del fet escènic							X			X
Anàlisi dramàtica: Shakespeare	X	X	X		X			X		X
Anàlisi dramàtica: Beckett	X	X	X		X			X		X
Dramatúrgia en l'assaig 1	X				X			X	X	X
Dramatúrgia en l'assaig 2					X		X	X	X	X
Espai. Significació de l'espai	X	X	X		X					X
Temps. Distribució dels materials en continu temporal	X	X	X							X

LLEGGENDA APRENENTATGES:

- A-1 Comprensió dels principals elements de la creació dramàtica. Primer des d'una perspectiva teòrica, després des d'un desenvolupament pràctic en exercicis concrets.
- A-2 Capacitat de de comprendre, analitzar i desenvolupar l'estructura de temes i subtemes que suporta una obra.
- A-3 Capacitat de carregar l'estructura de temes i subtemes amb una àmplia diversitat de materials de tota mena que permetin recobrir l'esquelet estructural bàsic.
- A-4 Capacitat de desenvolupar un personatge des de qualsevol punt de vista: biogràfic, històric, psicològic.
- A-5 Capacitat d'entendre el valor d'un espai significatiu, amb el que suposa com a modificador de tot el que passa en ell. En la mateixa mesura, incentivació de la inventiva de l'alumne en la recerca d'espais espacialment efectius.
- A-6 Capacitat de comprensió dels mecanismes de la oralitat en la realitat quotidiana, des de punts de vista lingüístics, sociolingüístics i psicolingüístics, i capacitat de comprensió de les estratègies de la falsa oralitat del text teatral en els diferents estils que caracteritzen la història del text dramàtic.
- A-7 Capacitat de comprensió del fet escènic des de l'inici del procés d'emissió fins a les últimes conseqüències del procés de

recepció tenint en compte l'àmbit de la producció, l'àmbit de la creació, l'àmbit dels mitjans de comunicació i l'àmbit sociològic de la recepció pel públic real. És una mirada panoràmica sobre el complet ecosistema teatral.

- A-8 Capacitat d'aplicar tots els coneixements adquirits a l'anàlisi de les obres de Shakespeare i Beckett amb l'objectiu no ja d'analitzar-lo des d'una perspectiva escènica (que inclou necessàriament qualsevol altre anàlisi de text -lingüístic, literari, històric, filosòfic, etc.- i el transcendeix) sinó amb la finalitat de dur-lo a escena.
- A-9 Capacitat de treballar en condicions d'urgència aportant idees i solucions als problemes que sorgeixin al llarg d'una posada en escena.
- A-10 Capacitat de combinar en cada assignatura i en tota ocasió el pensament teòric amb l'activitat escènica pràctica.

<p>BLOCS TEMÀTICS</p>	<p>Espai. Significació de l'espai posa de relleu un dels elements més importants pel que fa a la seva capacitat de modificar tot allò que passa sobre l'escenari però que, alhora, passa habitualment més desapercebut en el treball pròpiament dramàtic (com si l'espai fos part del treball de direcció). La necessitat de reflexionar en profunditat sobre aquest fet aconsella tractar-lo de forma especialment acurada.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. L'espai com a portador dels aspectes conceptuals de l'obra i com a contenidor de l'acció. 2. Anàlisi de la llarga cadena connotativa que suposa qualsevol espai: especialment en relació a com un espai modifica als actors i, també, en relació a la mirada vivencial del propi espectador. 3. L'espai escènic: l'espai físic del teatre al llarg de la història. 4. L'espai de la ficció: utilització de l'espai al llarg de la història de la literatura dramàtica. 5. L'espai real: natura versus l'espai de l'home, l'enfrontament ancestral amb els déus. 6. L'espai mental: la construcció de l'espacialitat en el cervell, l'esquematzació del món. 7. L'espai en la paraula: com la paraula és construïda en l'espai i construeix l'espai mateix (per exemple, en Shakespeare). 8. Arquitectura, urbanisme, arts plàstiques. La modificació visual i espacial del món. 9. Escenografia i il·luminació com a manipuladors de l'espai. 10. La recepció de l'espai: com l'espai modifica l'actitud de l'espectador. 11. Espai i clímax: concentració o expansió de l'espai en els moments de màxima intensitat. 12. La recopilació de materials per a la construcció dels espais.
<p>ACTIVITATS D'APRENENTATGE I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Classes presencials teòriques. 2. Exercicis pràctics d'anàlisi dramàtica. 3. Lectura d'obres seleccionades que permetran centrar el concepte cabdal de la dramàtica. 4. Treball d'anàlisi i debat col·lectiu amb el conjunt d'alumnes. 5. Visionat de materials audiovisuals. 6. Pràctiques de conceptualització dramàtica. 7. Pràctiques de seguiment dramàtic. 8. Recerca de materials per al coneixement del tema. 9. Recerca de materials per a la creació del personatge. 10. Realització de treballs i memòries. 11. Realització d'exàmens finals i proves escrites.
<p>AVALUACIÓ ACREDITATIVA DELS APRENENTATGES</p>	<p>El sistema d'avaluació és continu, tant pel que fa a les intervencions a classe com pel que fa als treballs pràctics que es demanaran per a complementar l'adquisició de coneixements teòrics. Pel que fa a la part teòrica, al final del semestre es farà un examen per avaluar l'adequada adquisició dels coneixements de l'assignatura. En aquest sentit, es valorarà el domini conceptual dels coneixements teòrics i la capacitat de relacionar els conceptes amb situacions pràctiques. Es valorarà especialment la capacitat d'integrar els coneixements apresos en les altres assignatures del semestre.</p>

Instruments específics d'avaluació que acaben oferint una nota mitja ponderada són:

1. Avaluació contínua pel que fa als exercicis que es demanin en relació amb l'assignatura i la participació de l'alumne en els debats que es generin.	25%
2. Seguiment de les lectures recomanades a través de recensions i el comentari a classe.	25%
3. Realització d'un treball pràctic de final de semestre en el qual haurà d'utilitzar els conceptes i coneixements adquirits.	25%
4. Examen teòric de final de semestre per avaluar la correcta adquisició dels coneixements teòrics.	25%

La nota de cada semestre passa pel filtre del Claustre de Dramatúrgia i Direcció, que reuneix tots els professors de cada nivell de amb el Cap de Departament. I després és ratificada pel Claustre General Semestral que reuneix a tots els Caps de Departament de cada àrea.

Això permet tenir una visió global i personal de cadascú dels alumnes en la globalitat dels seus estudis.

FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA

1. Abellán, Joan: *La representació teatral. Introducció als llenguatges del teatre actual*. Publicacions de l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona. Barcelona, 1983.
2. Alonso de Santos, José Luis: *La escritura dramática*. Editorial Castalia. Madrid 1998.
3. Abirached, Robert: *La crisis del personaje en el teatro moderno*. Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España. Madrid, 1994.
4. Bettetini, Gianfranco: *producción significativa y puesta en escena*. Editorial Gustavo Gili, S.A. Barcelona, 1977
5. Birdwhistell, Ray L.: *El lenguaje de la expresión corporal*. Editorial Gustavo Gili, S.A. Barcelona, 1979.
6. Bobes Naves, María del Carmen: *El diálogo. Estudio pragmático, lingüístico y literario*. Editorial Gredos S.A. Madrid, 1992.
7. Bobes Naves, María del Carmen: *Semiología de la obra dramática*. Arco / Libros S.L. Madrid, 1997. Arco / Libros S.L. Madrid, 2001.
8. Bobes Naves, María del Carmen: *Semiótica de la escena. Análisis comparativo de los espacios dramáticos en el teatro europeo*.
9. Bordieu, Pierre: *Las reglas del arte. Génesis y estructura del campo literario*. Editorial Anagrama, Barcelona, 2005.
10. Brown, Gillian, y Yule, George: *Análisis del discurso*. Visor Libros S.L. Madrid, 2005.
11. Davis, Flora: *La comunicación no verbal*. Alianza Editorial, Madrid, 1981.
12. Elam, Keir: *Semiotica del teatro*. Il Mulino. Bologna, 1988.
13. Font, Carme : *Cómo crear emoción en la literatura. Una guía para lograr la mejor expresión de los sentimientos*. Alba Editorial, S.L.U., Barcelona, 2008.
14. Font, Carme: *Cómo diseñar el conflicto narrativo. Claves para comprender y encauzar la tensión literaria*. Alba Editorial, S.L.U., Barcelona, 2009.
15. García Jiménez, Jesús: *Narrativa audiovisual*. Ediciones Càtedra S.A. Madrid 1993.
16. García Márquez, Gabriel: *Cómo se cuenta un cuento*. Escuela Internacional de Cine y Televisión. Ollero & Ramos, Editores, S. L. San

- Antonio de los Baños (Cuba), 1995.
17. Guillén Nieto, Victoria: *El diálogo dramático y la representación escénica*. Institut de Cultura Juan Gil-Albert. Generalitat Valenciana. Conselleria d'Educació i Ciència. Alacant, 1994.
  18. Halac, Ricardo: *Escribir Teatro. Dramaturgia en los tiempos actuales*. Ediciones Corregidor. Buenos Aires, 2006.
  19. Helbo, André, et alt.: *Semiología de la representación. Teatro, televisión, comic*. Editorial Gustavo Gili S.A. Barcelona, 1978.
  20. Herman, Vimale: *Dramatic Discourse. Dialogue as interaction in plays*. Routledge. London, 1995.
  21. Hormigón, Juan Antonio: *Trabajo dramaturgico y puesta en escena. Volúmenes I y II. Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España*. Madrid, 2002.
  22. Hormigón, Juan Antonio (editor): *Del personaje literario-dramático al personaje escénico*. Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España. Madrid, 2008.
  23. Howard Lawson, John: *Teoría y técnica de la Escritura de Obras teatrales*. Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España. Madrid, 1995.
  24. Kowzan, Tadeusz: *Literatura y espectáculo*. Taurus Ediciones, 1992.
  25. Lavandier, Yves: *La dramaturgia. Los mecanismos del relato: cine, teatro, ópera, radio, televisión, cómic*. Ediciones Internacionales Universitarias, S.A. Pamplona, 1997.
  26. Luckhurst: *La palabra que empieza por D. Dramaturgia, dramaturgismo y asesoría literaria en el teatro desde el siglo XVIII*. Editorial Fundamentos, Madrid, 2008.
  27. Llanos López, Rosana: *Historia y teoría de la comedia*. Arco Libros S.L. Madrid, 2007.
  28. Marinis, Marco de: *Semiotica del teatro. L'analisi testuale dello spettacolo*. Gruppo Editoriales Bompiani. Milano, 1982.
  29. Marinis, Marco de: *Entendre el teatre. Perfils d'una nova teatrolgia*. Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona. Barcelona, 1998.
  30. McKee, Robert: *El guión: sustancia estructura, estilo y principios de la escritura de guiones*. Alba Editorial, S.L.U. Barcelona, 2002.
  31. Parker, Philip: *Arte y ciencia del guión. Una completa guía de iniciación y perfeccionamiento para el escritor*. Ediciones Robinbook, Barcelona, 2003.
  32. Pavis, Patrice: *Voix et images de la scène. Pour une semiologie de la reception*. Presses universitaires de Lille. Arras, 1985.
  33. Pavis, Patrice: *Vers une théorie de la pratique théâtrale. Voix et images de la scène*. Presses universitaires du Septentrion. Paris, 2000.
  34. Polti, Georges: *L'art d'inventer les personnages*. Editions d'Aujourd'hui. Plan de la Tour, 1980.
  35. Polti, Georges: *Las 36 situaciones dramáticas*. Editorial La Avispa, S.L., Madrid, 2000.
  36. Sánchez, José A.: *Dramaturgias de la imagen*. Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha. Cuenca, 2002.
  37. Sarrazac, Jean-Pierre (director): *Lèxic del drama modern i contemporani*. Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona. Barcelona, 2009.
  38. Schmidt, Siegfried J.: *Teoría del texto*. Ediciones Cátedra S.A., Madrid, 1977.
  39. Spang, Kurt: *Teoría del drama. Lecturas y análisis de la obra teatral*. Ediciones de la Universidad de Navarra, S.A. Pamplona, 1991.
  40. Tusón Valls, Amparo: *Anàlisis de la conversación*. Editorial Ariel, S.A. Barcelona, 2010.
  41. Ubersfeld, Anne: *Semiotica teatral*. Catedra / Universidad de Murcia. Madrid, 1989.
  42. Vorhaus, John: *Cómo orquestar una comedia. Los recursos más*

serios para crear los gags, monólogos y narraciones cómicas más desternillantes. Alba Editorial, S.L.U. Barcelona, 1994.